

SAMTALET

Beräknad tidsåtgång

ca 1 h 30 min

Deltagarmaterial per smågrupp

- 1 arbetsduk
- 1 sats med åtta tipskort (kan också förvaras hos samtalsledaren, se tips nedan)
- 4 st "Individuell reflektion" (kopiera om ni behöver flera)
- Pennor
- Anteckningsblad/block

Samtalsledarmaterial

- suntarbetsliv.se under FAS Arbetsliv
- Summeringsduken

Instruktionstexter ur deltagarmaterialet

"Ett av syftena med samverkansavtalet FAS är att ge oss större inflytande på arbetsplatsen. Det ställer högre krav på oss att ha ett öppet och lyssnande samtal i vår arbetsgrupp – något som kan

Samtalsledartips

Återkoppling till tidigare övningar

Om ni gjort någon/några av de övriga övningarna i FAS Arbetsliv innan denna, så gå igenom vad ni hittills kommit överens om och skrivit på summeringsduken.

Introduktion

Läs/låt en deltagare läsa upp inledningen på arbetsduken. Visa upp ditt ex av arbetsduken/OH:n av den.

låta enkelt, men vara svårt i praktiken. I den här övningen ska vi titta på vad vi vill göra för att få mer och bättre dialog hos oss.”

AKTIVITETER

A. Olika sorters samtal

”Mitt på arbetsduken finns beskrivningar av tre olika sätt att bedriva samtal – debatt, diskussion och dialog. Resonera med varandra om ni känner igen de tre olika sätten, på arbetsplatsen eller från någon annan situation/miljö och vad ni upplevt i samband med detta.”

Berätta att deltagarna först ska arbeta i smågrupp för att sedan i den stora gruppen komma fram till gemensamma slutsatser som ska skrivas in på summeringsduken.

Visa på summeringsduken vad som ska skrivas in:

”Det här vill vi göra mer av framöver för att stärka inslaget av dialog i våra samtal på arbetsplatsen.”

Inled sedan **AKTIVITETER**.

Läs/be någon av deltagarna att högt läsa:

Ge smågrupperna några minuter att samtala kring de olika sätten att samtala och ge tillfälle för några deltagare att kort berätta om sina erfarenheter.

Summera därefter gärna genom att säga något med denna innebörd:

”Det är lätt att falla in i ett mönster där samtal på arbetsplatsen blir detsamma som diskussion och/eller debatt. Det vi alltså ska tala om nu, är hur vi kan se till att det blir mer dialog, så ofta som möjligt”.

B. Vanliga fallgropar

"På arbetsduken finns 8 illustrerade situationer. De visar typiska fallgropar som kan hindra att ett samtal, under eller utanför ett möte, blir till en dialog"

Läs/be någon av deltagarna att högt läsa texten:

Säg förslagsvis:

"Under varje bild finns en kort text som förtydligar situationen. Vi kan börja med att titta på situation 1 tillsammans. Vad är det som går snett där?"

Låt en-två deltagare ge sina tolkningar. (Situation 1 är tänkt att beskriva att man kan ha vitt skilda förväntningar på vad ett samtal/ett möte ska handla om).

Fråga:

"Har någon av er egna erfarenheter av den här fallgropen – från jobbet eller från andra sammanhang?"

Låt någon deltagare berätta.

Fråga:

"Vad kan man göra för att inte gå i fällan?"

Låt någon/några deltagare ge förslag.

Läs/be någon av deltagarna att högt läsa instruktionerna för aktiviteterna B1, B2 och B3 innan smågrupperna sätter igång att arbeta med dem.

Gör ett kort uppehåll efter varje aktivitetsinstruktion, så att deltagarna hinner läsa och förstå.

"B1. Gå igenom situationerna, en i taget. Vad är det som går snett/förhindrar dialog? Vilka erfarenheter har ni av liknande situationer? Vad kan man göra för att inte "gå i fällan"? Sammanfatta era samtal under "Våra kommentarer".

Gör även de förtydliganden till respektive instruktion som föreslås nedan, om du får frågor eller tycker att det behövs.

Här kan det vara bra att du säger nåt i stil med:

"Lägg mer tid på att tala om de situationer som känns mest intressanta och gå snabbare över de som känns främmande."

Understryk att smågrupperna verkligen ska skriva under "Våra kommentarer".

"B2. Ta fram tipskorten, läs ett i taget och placera ut det på den plats ni tycker passar bäst".

Förklara att tipskorten ger kortfattade råd om vad som är viktigt att ta till sig i de olika situationerna.

Uppmana smågrupperna att vänta med att ta fram tipskorten tills man gått igenom samtliga situationer. Förmodligen får du upprepa detta nån gång till under smågruppernas arbete med situationerna.

En annan variant är du samlar ihop tipskorten i förväg och delar ut dem först när smågrupperna kommit till denna aktivitet.

B3. Utifrån "Våra kommentarer" och tipskorten, vad vill ni göra mer av framöver för att stärka inslaget av dialog i era samtal på arbetsplatsen? Notera sådant som ni tycker är viktigt för hela arbetsgruppen."

C. Gemensam summering

Enligt samtalsledarens anvisningar.

Säg gärna under aktivitetens gång att det är helt OK om man har tolkat en situation på ett annat sätt än vad som står på tipskortet.

Påminn i slutet av aktiviteten att grupperna ska sammanfatta under 3. vad de tycker är viktigast för hela arbetsgruppen. Det underlättar den kommande redovisningen, om de skriver samma sak på ett blädderblocksblad.

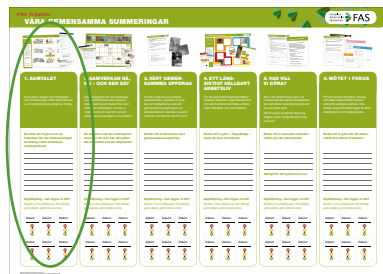
Det blir gärna så att grupper beskriver vad man tycker att det ska göras mindre av/hur man ska undvika en fallgrop. Uppmuntra smågrupperna att formulera vad man vill att det ska göras mer av.

Om någon frågar, så är den tänkta placeringen av tipskorten: 1G, 2C, 3F, 4B, 5H, 6E, 7A och 8D.

C. Gemensam summering

Låt varje smågrupp berätta:

- vilka situationer man samtalat mest kring
 - vad de tycker det är viktigast att göra mer av och varför detta är viktigt.
- Om gruppen förberett ett blädderblocksblad, så sätt upp det väl synligt. I annat fall får du skriva upp respektive smågrupps punkter så att alla grupper ser dem.

D. Individuell reflektion

I vilken grad bidrar du till samtal med mycket dialog? Reflektera och fyll i det individuella arbetsbladet.

SAMTALET	
Individuell reflektion	
I vilken utsträckning tycker du att du idag hör till dialog i din arbetsgrupp? Reflektera över påståendena. När rutan är markerad kryssa på den sjuvägiga skalan.	
1. Jag tar i förväg reda på vad motpart ska handla om, och ser till att jag har alla informationer jag behöver för att kunna delta i samtalet.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2. Jag säger vad jag tycker om de frågor som vi tar upp på våra möten.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
3. Jag tar min del av ansvaret för att alla ska höra och höra till. - I så fall ser jag till att ställa frågor till personer som inte kommer till tals.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
4. När vi har möten får alla som tar del av mötet uttrycka sig.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
5. När jag mår bra av möten tycker andra också det. Jag försöker jag ta reda på varför.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
6. Jag säger alla tankar jag har innan jag säger något annat.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
7. När det blir viktigt eller svårt att säga vad jag tycker säger jag det som jag vill.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
8. Jag tar på mig, och uttrycker som hjälper till att ta del av min egen kunskap. När det blir svårt.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
9. Jag ser till att frågor som jag tycker är viktiga kommer på agendan för våra möten.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Ge smågrupperna några minuter att samtala kring vad de hört från de övriga grupperna och sedan berätta vad de vill att hela arbetsgruppen ska ta fasta på.

Stöd sedan storgruppen att enas kring det man tycker är viktigast att göra för att få till mer dialog.

Skriv upp det ni enats om på summeringsduken.

D. Individuell reflektion

Läs upp:

"För att vi som grupp ska kunna få de här sakerna att hända, ska man själv nu ta några minuter att fundera enskilt över vad var och en av oss tycker att vi redan gör bra i våra samtal och vad man själv kan bli bättre på. Använd formuläret "Individuell reflektion"."

Förklara att det ifyllda formuläret blir den enskildes egendom, men erbjud, när samtliga är färdiga med ifyllandet, var och en att säga något kort i den egna smågruppen om bedömningen av sig själv.

Säg avslutningsvis att ni kommer att "återbesöka" formuläret vid ett senare tillfälle och att man givetvis när som helst kan ta fram det och påminna sig själv.

Därmed är arbetet med övningen avslutat. Berätta när ni ska arbeta med FAS Arbetslivs övningar härnäst.